

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33248
Nom	Art i corrents estètics contemporanis
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1004 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre
1012 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1004 - Grau de Filosofia	1 - Art	Formació Bàsica
1012 - Grau de Filosofia	1 - Art	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
MARTIN MARTINEZ, JOSE	230 - Història de l'Art
PLA VIVAS, VICENTE	230 - Història de l'Art

RESUM

“Art i corrents estètiques contemporànies” és una assignatura de formació bàsica consistent en l'estudi de les principals manifestacions artístiques del món contemporani i la seua relació amb els corrents estètics coetànies. L'oferta formativa de l'assignatura es fonamenta en tres criteris: 1) una succinta història de les arts visuals dels segles XIX i XX a través d'un selecte conjunt d'obres mestres, 2) una anàlisi comprensiva dels llenguatges de les imatges en el context de la cultura visual contemporània, i 3) una interpretació crítica de les creacions plàstiques des de la perspectiva que ofereixen els texts teòrics. L'assignatura té un enfocament humanístic idoni per als estudiants de Filosofia, tant si han cursat aquesta matèria en Batxillerat com si es tracta de la seua primera aproximació acadèmica a la mateixa.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES

1004 - Grau de Filosofia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.
- Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.
- Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.
- Tenir capacitat de crítica i autocrítica.
- Ser capaç de comunicar-se amb experts de la seua àrea de coneixement i d'altres àrees.
- Tenir capacitat d'aplicar els coneixements en la pràctica.
- Ser capaç d'aprenentatge autònom.
- Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.

- Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.
- Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.
- Apreciar l'autonomia i la independència de judici.
- Estimar positivament el pensament original i creatiu.
- Ser capaç d'assumir compromisos socials i ètics.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- 1) Comprendre i usar adequadament la terminologia i conceptes clau de la Història de l'art, especialment encaminat a la comprensió i comentari d'obres artístiques.
- 2) Ser capaçs de sintetitzar i relacionar els distints períodes històrics estudiats i les seues produccions artístiques.
- 3) Ser capaç d'analitzar i interpretar una obra artística.
- 4) Comprendre críticament els distints enfocaments metodològics sobre el fet artístic a través de les obres d'historiadors i teòrics rellevants.
- 5) Conèixer i saber usar la bibliografia de referència sobre Història de l'art, així com de les noves tecnologies de la informació i la comunicació de continguts artístics.
- 6) Ser capaçs de raonar críticament sobre arguments artístics i estètics, així com la seua correcta exposició escrita.
- 7) Demostrar habilitat per a argumentar i expressar de forma coherent els continguts històrics i estètics abordats al llarg del curs.
- 8) Usar èticament la documentació en l'elaboració dels treballs personals.
- 9) Demostrar respecte de les distintes opcions estètiques, creences i ideals que s'han succeït en el temps i perduren en el present, des
- 10) Ser capaç de transmetre els coneixements adquirits sobre les obres artístiques i el seu valor cultural i estètic a altres persones.
- 11) Respectar i recolzar la conservació del patrimoni historicoartístic i el seu gaudi col·lectiu.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a l'apreciació de l'art modern i contemporani

¿Què és l'art? Els conceptes d'art modern, contemporani i avantguardista. Anàlisi i interpretació de les obres artístiques (introducció al seu comentari). El component subjectiu en l'art contemporani.

2. Els orígens de l'art modern: del Realisme a l'Impressionisme

La invenció de la fotografia i la seua transcendència artística. El moviment realista. Édouard Manet i l'origen de la pintura moderna. El moviment impressionista. Auguste Rodin i la renovació de l'escultura. El naixement de la modernitat.

3. Cap a una realitat més profunda: l'art del final del segle XIX

La pintura postimpressionista i els seus vessants: el formalisme de Paul Cézanne i George Seurat, l'expressionisme de Vincent Van Gogh. El simbolisme de Paul Gauguin. El moviment simbolista. L'expressió en l'art.

4. Les primera mitat del segle XX: l'època de les avantguardes

El descobriment de l'art primitiu i les primeres avantguardes històriques. El naixement de l'art abstracte. Les avantguardes radicals del període d'entreguerres. Art modern, realisme i compromís polític en els anys 20 i 30. L'era dels manifestos.

5. Triomf i crisi de la modernitat en la segona mitat del segle XX

Les segones avantguardes. Abstracció i figuració de postguerra: expressionisme abstracte, pop i noves formes de figuració. Abstracció geomètrica i minimalisme. La desmaterialització de l'art. Art dacció. Art conceptual i les seues tendències. Crisi de l'avantguarda i art postmodern. Art actual. La crítica artística.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Seminaris	15,00	100
Tutories reglades	5,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	35,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
TOTAL	140,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent persegueix aconseguir els resultats enunciats, afavorint l'aprenentatge actiu i continu dels alumnes estimulants el seu estudi personal, la seua participació en les classes i activitats, la comprensió d'una selecció de texts historicoartístics i la realització d'anàlisi i comentaris personals d'obres artístiques.

- 1) **Classes teòriques** sobre l'art de cada moment històric, recolzades en la projecció i comentari d'obres mestres representatives del mateix, en les que el professor exposarà didàcticament els continguts essencials i la forma d'abordar-los per part de l'alumne. Les obres projectades estaran disponibles per al treball posterior de l'alumne en l'Aula virtual ("Recursos").
- 2) **Classes pràctiques** dedicades a l'anàlisi i comentari col·lectiu d'obres artístiques i texts representatius dels distints moments històrics estudiats.
- 3) **Treballs individuals** consistents en el comentari escrit de diverses obres artístiques i texts teòrics proposats amb antelació perquè cada alumne realitze un comentari que serà entregat en la classe pràctica fixada per a la posada en comú.
- 4) **Tutories** destinades a orientar en la redacció dels comentaris, revisar els treballs avaluats, subministrar ampliacions bibliogràfiques, etc.
- 5) **Activitats externes** consistents en diverses visites a museus o exposicions obertes en la ciutat de València. De les visites s'haurà de redactar una breu memòria en què s'haurà de donar compte de diversos aspectes prèviament assenyalats. Per realitzar-se fora de l'horari de classe, aquesta activitat tindrà caràcter voluntari.
- 6) **Estudi i preparació de la prova final**, servint-se dels apunts presos en les classes i del manual titulat L'art contemporani, de Francisco Calvo Serraller (vid. bibliografia).

AVALUACIÓ

- 1) **Prova final escrita** sobre els continguts de l'assignatura, consistents en l'exposició d'una qüestió àmplia abordada en el programa i el comentari de dues obres mostrada en les classes. Es valorarà el nivell de coneixements adquirits, la capacitat de raonar sobre ells i de relacionar-los entre si i, per descomptat, l'habilitat per a exposar-los correctament. Percentatge de l'activitat en avaluació global: 50-70 %
- 2) **Control de lectura** d'introducció a l'assignatura, referit als texts inclosos en un dossier relacionat amb el tema 1 (el contingut del qual no entrarà en la prova final). Es realitzarà a l'inici del curs. Percentatge de l'activitat en avaluació global: 10-20 %
- 3) **Comentaris escrits d'obres artístiques** prèviament assenyalades pel professor, d'acord amb les orientacions que s'exposaran en les classes pràctiques. Des del punt de vista formal, no hauran de superar les 1.500 paraules, ni el foli imprés per ambdós cares, encapçalament pel nom de l'alumne i la fitxa tècnica de l'obra. Aquests comentaris hauran de ser entregats en la classe pràctica fixada per a la posada en comú dels comentaris personals. Percentatge de l'activitat en avaluació global: 20-30 %

4) **Crítica d'una exposició** o museu que, dau el seu caràcter voluntari, servirà per a millorar la qualificació final entre 0,1 i 0,5 punts.

Observacions

- 1) Per a aprovar l'assignatura serà necessari que la qualificació de la prova final siga superior a 4 punts, i que la suma del total de les activitats avaluades (prova final inclosa) siga igual o superior a 5 punts.
- 2) Aquests criteris d'avaluació s'aplicaran tant en la primera com en la segona convocatòria.
- 3) La segona convocatòria consistirà únicament en la recuperació de la prova final, atés que les qualificacions obtingudes en les activitats pràctiques realitzades durant el curs es mantindran per a la segona convocatòria.
- 4) Les qualificacions de totes les activitats seran comunicades a través de l'aula virtual (apartat "Fitxes d'estudiants").

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BOZAL, Valeriano (ed.), Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas, Madrid: Visor, 1996, 2 vols.
- CALVO SERRALLER, Francisco, El arte contemporáneo, Madrid: Taurus, 2001.
- GOMPERTZ, Will, ¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos, Madrid: Taurus, 2013.
- GRACIA, Carmen, Història de l'art del segle XIX, Valencia: Universitat de València, 2000.
- GUASCH, Anna Maria, El arte último del siglo XX. Del posminimalismo y lo multicultural, Madrid: Alianza, 2000.
- LUCIE-SMITH, Edward, Artes visuales en el siglo XX, Colonia: Könemann, 2000.
- Referencia b7: RAMIREZ, Juan Antonio (dir.), Historia del arte 4: El mundo contemporáneo, Madrid: Alianza, 1997.
- ROSENBLUM, Robert y H. W. JANSON, El arte del siglo XIX, Torrejón de Ardoz (Madrid): Akal, 1992.
- WALTHER, Ingo F. (ed.), Arte del siglo XX, Colonia: Taschen, 1999.

Complementàries

- ARGULLOL, Rafael, Tres miradas sobre arte, Barcelona: Destino (col. Destinolibro), 1989.
- CALINESCU, Matei, Cinco caras de la modernidad. Modernismo, vanguardia, decadencia, kitsch, posmodernismo, Madrid: Tecnos, 1991.
- JIMÉNEZ, José, Teoría del arte, Madrid: Tecnos, 2002.
- THE ARCHIVE: <http://artchive.com/>
- ARTCYCLOPEDIA: <http://www.artcyclopedia.com/>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. Volum de treball

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

3. Metodologia docent

Classes presencials teòriques de dues hores setmanals amb assistència del 50% de l'estudiantat i que podran ser seguides per l'altre 50% per videoconferències síncrones per mig de la plataforma Blackboard Collaborative. Classes pràctiques de dues hores presencials per setmanes alternes amb assistència del 50% de l'estudiantat dividit en dos subgrups.

Les classes teòriques i les pràctiques seran complementades amb diferents tipus de materials i activitats per mig d'Aula Virtual.

Les activitats complementàries es realitzaran de forma no presencial i seran preferentment online.

Les tutories es faran de forma no presencial (a través del correu corporatiu de la UV) o de forma presencial prèvia cita concertada amb el professorat. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible cap accés a les instal·lacions de la Universitat, la docència i tutories es desenvoluparan en la seua totalitat de forma no presencial. En eixe cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a l'estudiantat a través de l'Aula Virtual.

4. Avaluació

Es mantenen els criteris d'avaluació fixats a la guia docent. Si en les dates marcades per a l'examen final presencial al calendari oficial les instal·lacions de la Universitat estigueren tancades, l'examen presencial serà substituït per una prova a realitzar online.

5. Referències bibliogràfiques

Es manté la bibliografia recomanada a la Guia Docent. En el cas que la situació sanitària canvie i no siga possible l'accés a la bibliografia recomanada, aquesta es substituirà per materials accessibles online.

Es garanteix a l'estudiantat que, de ser necessari, s'adaptarà la modalitat d'impartició de la docència (en línia, híbrida o presencial), així com la modalitat de l'avaluació, a les exigències sanitàries formulades per les autoritats competents, mantenint els paràmetres habituals d'avaluació prevists en les guies i sense que això supose una càrrega addicional en el treball de l'alumnat.